

De wever was natuurlijk niet altijd in zijn weefkamer, want de wever moest ook slapen, eten en buurten. En ook aan ontspanning had de wever behoefte. Doch eten en slapen gaan we eerst behandelen, want dat is toch steeds een grote faktor in des menschen's leven. Dus eerst eten:

's Morgens een paar boterhammen, als men dat zo noemen mag. Bijna altijd bestond dat uit roggebread met wat boter; spek was fransch, dat verstond de wever niet! Vier of zes sneden roggebread dus (1 of 2 centimeters dik).

Om 10 uur of half elf, het zogenaamde "Half elfje", een paar sneden bread met wat koffie, maar dan op het bread een paar opgewarmde aardappelen met wat raapolie aangevet. O, wat was dat lekker!

Nog een paar uur werken en dan het middagmaal. Alvorens het middagmaal te gebruiken werd heel eerbiedig "den Engel des Heren" gebeden. En dan aan den maaltijd, die heel eenvoudig sober, mager en waterachtig was. Al was de erwtensoep drie dagen oud, er kwam geen oog vet op. Ik heb dan ook nog nooit gehoord dat een wever te Gemert aan de vetziekte is gestorven! Daar werd voor gezorgd met "niet teveel vet!"

Echte erwtensoep dus, met erwten en veel water. Geen vlees of spek of worst, hoogstens het zwaard van het spek. En wanneer dat laatste het geval was, dan was het ook al welle-tjes. Zo'n keteltje "zuiderzeesoep" werd met de meesten zorg weggelepeld. "Ik belieft het niet" dat ging toen niet op, en ook scheppen en blijven scheppen uit de grote kom dat was er toen niet bij. In het keukengerief zat men al even krap. Voor ieder een telder (bord), dat was weelde.

Als de maaltijd bestond uit twee gangen, dan betekende dat soep én erpel (elders zegt men petassie of stamp). De soep werd wel eens overgeslagen maar erpel of petassie nooit. Erpel met oliesaus, nou kom maar af, jonge, jonge wat was dat lekker. De spreuk was dan ook: Ene goeje erpeleter, heeft er altijd drie op het oog, ene in de mond, ene aan de verkèt (=vork) en ene in de schotel. En zo ging dat, net zo

lang tot de schotel leeg was. Het overschot was altijd nihil. 's Middags om 4 of half 5 was het koffie drinken en weer brood met wat boter. En 's avonds weer aardappelen of pap, maar meestal aardappelen alleen. Was er pap bij, dan was die doorgaans nogal blauw. Maar het had de gedaante van pap en dat was voor de wever al voldoende om flink te lepelen. Veel eten dat was de hoofdzaak. Maar onze papboer en onze sopas kunnen maar 3 uur honger lijden en zo ging het ook de wever; meermalen had hij al weer honger voordat hij naar bed ging.

Wittebrood of mik was zeer zeldzaam. Een mikje van 20 duiten of van 12 en een halve cent moest men onder de jas of onder de schort houden als men dat bij de bakker ging kopen. Ik herinner me nog goed dat ik eens een mikske van $12\frac{1}{2}$ cent (met krenten!) was gaan kopen. Ik droeg het gewoon onder de arm naar huis. Maar jonge, toen ik thuis kwam begon er een heel duel met ons moeder. Van links naar rechts kreeg ik ze toegemeten omdat ik het mikske niet verborgen had gehouden. Lelijke jonge, moete gij die mik zo nauw dragen? Wa moeten de mensen wel niet denken, dè 't hier nie op kan zeker! Zal-de gij nauw nooit geen verstand kriege, lelijke prengel, da ge bent. Tot straf kreeg ik geen sneetje krentemik, en dat, was voor mij veel erger dan al die klappen.

In den zomer at men het zogenaamde "kort moes". Enen erpel liet men poffen in de vuurasch; boter maakte men van aardappelen; struif bakte men van tarwe of boekende zemelen, grof meel met water en wat raapolie. En weet je wat "roggeprol" was? Dat was roggemeel met wat melk of karnemelk gekookt.

Het voedsel voor de wever was in alles erg mager, vaak erg slecht. Gansche huisgezinnen en families zijn dan ook ten grave gedaald door ondervoeding. . . . .

